

Dit is een selectie uit de voortgangsbrief Jeugd die op 20 juni 2023 naar de Tweede Kamer is gestuurd door de staatssecretaris van VWS en de minister voor Rechtsbescherming – Kamerstukken II 2022/23, 3612442-1049884-J, p. 14-15.

5. Beperken van instroom van complexe scheidingszaken

Op verschillende manieren zetten wij in op het eerder en beter helpen van gezinnen in complexe scheidingsituaties, om schade bij kinderen zoveel mogelijk te voorkomen. Daarmee komen we tevens tegemoet aan de wens van het lid Ceder¹ om, in het geval van complexe scheidingen, ons te richten op de ouders (met de best passende hulp) zodat het kind niet onnodig een kindbeschermingsmaatregel krijgt opgelegd.

5.1 Inzet ondersteuning gezinnen bij scheiding

In de regio Haaglanden is in maart 2023 de uitvoeringsfase gestart van 'Een goed begin', waarin circa 25 professionals, die hiertoe opgeleid zijn, voortvarend aan de slag zijn met het ondersteunen van minimaal 100 gezinnen in complexe scheiding. Hierin staat expertise voor het gehele gezin voorop, waaronder ook de inzet van volwassen GGZ expertise en mediators, om zodoende ook de ouders gericht en vroegtijdig te kunnen helpen bij problemen die kunnen opspelen in of door de scheiding. De langdurige monitoring hiervan door TNO loopt. Medio 2025 verwacht ik het onderzoeksrapport waaruit de effectiviteit blijkt en of het kostenbesparend is. In de tussentijd wordt de scheidingsexpertise aangeboden via de website uitelkaarmetkinderen.nl welke onlangs is gelanceerd. Verder worden er in de proeftuinen Utrecht West en Hart van Brabant inspiratiesessies gegeven alsmede aan professionals en gemeenten. In Hart van Brabant biedt dit jaar daarnaast ook de gezinsadvocaat ondersteuning aan gezinnen in complexe scheiding. Dit gebeurt in navolging op de eerste ervaringen die hiermee zijn opgedaan in het kader van het Programma Stelselvernieuwing Rechtsbijstand en waarmee eerder circa 25 deelnemende gezinnen zijn geholpen.

Met het oog op het voorkomen van onnodige doorstroom richting de Jeugdbeschermingsketen treft ook de RvdK voorbereidingen voor aanvullende inzet. Het gaat daarbij om de inzet van een extra interventie door de RvdK bij gezag- en omgangszaken in de rechtbank, om ouders ertoe te bewegen om in het belang van het kind tot een gezamenlijke oplossing te komen voordat een raadsonderzoek wordt gestart. Ook gaat de RvdK een nieuw triage-instrument inzetten bij drie Jeugdbeschermingstafels bij gezinnen waar complexe relatieproblemen spelen. Hierdoor kan nog gericht worden geïndiceerd of de problemen van de ouders opgelost kunnen worden buiten de jeugdbescherming, zoals ook is beoogd met de motie Ceder². Na de zomer zullen naar verwachting de eerste zaken op deze wijze worden behandeld. Deze twee trajecten met de RvdK, alsmede de inzet in de proeftuinen, monitoren we actief samen met het programma Toekomstscenario Kinderen Gezinsbescherming. Het streven is om begin 2024 de eerste opbrengsten hiervan inzichtelijk te hebben.

5.2 Advies Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

Over de relatie tussen jeugdbescherming en complexe scheidingsproblematiek heeft de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna: RSJ) onlangs ook een advies gepubliceerd. Wij zijn hen daarvoor erkentelijk. Dit advies treft uw Kamer als bijlage bij deze brief aan. Hierin benadrukt de RSJ dat kinderen die te maken hebben met een complexe scheiding van hun ouders en in hun ontwikkeling worden bedreigd, recht hebben op bescherming. Volgens de RSJ mag het onthouden van jeugdbescherming aan kinderen die dat nodig hebben, vanwege een complexe scheiding van hun ouders, niet gebruikt worden als oplossing voor de problemen die er bestaan in de jeugdhulpverlening en -bescherming.

Dit onderschrijven we. We vinden het belangrijk dat alle kinderen die het nodig hebben altijd bescherming krijgen. Ook als dit gaat om kinderen van gescheiden ouders waar bijvoorbeeld meer problemen spelen, de veiligheid in het geding is of sprake is van een ernstige ontwikkelingsbedreiging. Tegelijkertijd willen we zoveel mogelijk voorkomen dat de inzet van de jeugdbescherming nodig is. Daarom blijven we ons inzetten om ervoor te zorgen dat gezinnen, in het belang van het kind eerder en beter geholpen worden zodat schade bij kinderen kan worden voorkomen. Daarvoor richten we ons de komende periode op de voortzetting van de bovengenoemde trajecten zoals reeds in gang zijn gezet. Verder hebben we de afgelopen periode samen met de VNG en de Rechtspraak geïnventariseerd waar het in het gebruik van het uniform

¹ Kamerstukken II, 2021-2022, 31839, nr. 902

² Kamerstukken II, 2021-2022, 31839, nr. 902

(jeugd)hulpaanbod (hierna UHA), hulpverlening waarnaar een rechter kan verwijzen in complexe scheidingssituaties, op dit moment knelt. In het vervolg daarop wordt momenteel een handreiking in samenspraak met gemeenten en de Rechtspraak opgesteld. De uitkomsten en de handreiking zullen na de zomer gedeeld worden met uw Kamer. Aanvullend hierop gaan we, zoals door de RSJ wordt geadviseerd, in gesprek met de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) om te bezien wat advocaten vanuit hun rol kunnen bijdragen aan het voorkomen van juridische strijd en verdere escalatie van problemen tussen ouders in het belang van het kind.